Magiczny Kraków

„Odpowiedzialność za zmianę” – zasada, która może zapobiegać konfliktom w mieście

2026-10-01

Podejmując uchwałę w sprawie ochrony osiedli w pobliżu drogi S7 przed hałasem komunikacyjnym, Komisja Nocy zwróciła uwagę na wartą stosowania zasadę odpowiedzialności za wprowadzaną zmianę.

Na wrześniowym posiedzeniu Komisja Zrównoważonej Gospodarki Nocy przy Prezydencie Miasta Krakowa poparła petycję mieszkańców osiedla Przewóz dotyczącą montażu ekranów akustycznych wzdłuż drogi S7.

W uzasadnieniu do uchwały zwrócono uwagę na stosowaną w zagranicznej praktyce planistycznej **zasadę odpowiedzialności za zmianę** (ang. „*agent of change*”), zgodnie z którą podmiot wprowadzający zmianę w istniejącym otoczeniu powinien dążyć do ograniczenia negatywnego oddziaływania tej zmiany.

Kto wprowadza zmianę, ten powinien się dostosować

Zmiana jest nieodłącznym elementem rozwoju miasta – naturalnym, a niekiedy wręcz potrzebnym dla dobra lokalnej społeczności. Powinna jednak iść w parze z odpowiedzialnością za jej skutki. W kontekście gospodarki nocy szczególne znaczenie ma ograniczanie uciążliwości związanych z hałasem i funkcjonowaniem nowych przedsięwzięć w istniejącym otoczeniu.

Jeżeli na parterze budynku wielorodzinnego powstaje supermarket, jego działalność powinna być zorganizowana tak, aby poranne dostawy były jak najmniej uciążliwe dla mieszkańców. Jeżeli w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej powstaje lokal rozrywkowy, odpowiedzialność przedsiębiorcy nie powinna kończyć się na drzwiach lokalu. Powinna obejmować również jego bezpośrednie otoczenie – zachowanie gości, utrzymanie czystości czy współpracę ze wspólnotami mieszkaniowymi. Ważnym elementem jest także nawiązywanie relacji z sąsiadami i reagowanie na zgłaszane przez nich problemy.

To działa w obie strony

Zasada odpowiedzialności za zmianę działa w obie strony. Jeżeli deweloper planuje inwestycję mieszkaniową w pobliżu ruchliwej ulicy, powinien już na etapie projektowania uwzględnić istniejące warunki i zapewnić przyszłym mieszkańcom odpowiednią ochronę przed hałasem. Może to oznaczać m.in. odpowiednie odsunięcie zabudowy od drogi, właściwe ukształtowanie budynków i rozmieszczenie pomieszczeń, zastosowanie przegród i okien o podwyższonej izolacyjności akustycznej czy – tam, gdzie jest to uzasadnione – budowę ekranów akustycznych.

Analogicznie, jeżeli w danym miejscu od lat działa klub, zakład czy inny obiekt, który może być źródłem hałasu, projektowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w jego sąsiedztwie powinno od początku uwzględniać istniejące uwarunkowania, w tym potencjalne oddziaływanie akustyczne.

Magiczny Kraków

Zasada odpowiedzialności za zmianę nie zastępuje obowiązujących przepisów – technicznych, budowlanych ani tych dotyczących ochrony przed hałasem czy zakłócania spoczynku nocnego. Jej rolą jest pomoc w odpowiedzi na pytanie, kto powinien przewidzieć negatywne skutki wprowadzanej zmiany i odpowiednio wcześnie im przeciwdziałać. W zależności od systemu prawnego zasada odpowiedzialności za zmianę może przybierać różne formy: w Nowym Jorku została wskazana jako rekomendowany kierunek polityki miejskiej, w Londynie wpisano ją do strategii rozwoju, a w Brukseli – bezpośrednio do przepisów prawa. Niezależnie od przyjętej formy, u jej podstaw leży ta sama filozofia: odpowiedzialność za skutki zmiany powinna w pierwszej kolejności spoczywać na tym, kto tę zmianę wprowadza.

Prace Komisji Zrównoważonej Gospodarki Nocy można śledzić w **zakładce** oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.